

397. TORADJA-VROUW MET DOCHTER IN BOOMSCHORSKLEEDING.

Bij verschillende volken in Ned. Indië wordt nog boomschors gebruikt voor kleding, vooral in Midden-Celebes. Een boom, waarvan de bast voor kleding kan worden geschikt gemaakt, is bijv. de *antjar* of *oepasboom*. Van den afgezaagden stam wordt de bast losgeklopt en deze verder door kneuzen en kneden van de onnutte stoffen ontdaan. De randen van de stukken worden dan aaneengevilt en zoo ontstaan gele en bruine lappen van soms fraai uiterlijk, waarvan kleeren worden gemaakt.

397. PEREMPOEAN TORADJA DENGAN ANAK PEREMPOEANNJA BERPAKAIAN D.P KOELIT KAJOE.

Beberapa bangsa Hindia ini, oemp. di Selebes-tengah, memboeat pakaiannya dari pada koelit kajoe; jang terbaik kajoe *antjar* atau *kajoe oepas* namanja. Kalau soedah dikerdjakan roepanja koening atau mérah, kadang² indah² djoega roepanja.

398. KARO-BATAKSCHME MEISJES BEZIG MET HET VLECHTEN VAN MATTEN.

De kunst van het vlechten van allerlei voorwerpen uit reepen rotan en bamboe, pandan, grassen, biesen en ander materiaal ontwikkelde zich bij de minst ontwikkelde volken; de vlechtpatronen zijn dikwijls zeer fraai.

398. PERAWAN BATAK-KARO SEDANG MENGANJAM TIKAR.

Kepandaian anjam-menganjam bangsa² di Hindia ini banjak jang pandai, lagi haloes boeatannja.

399. HET VLECHTEN VAN PANDANHOEDEN TE TANGERANG.

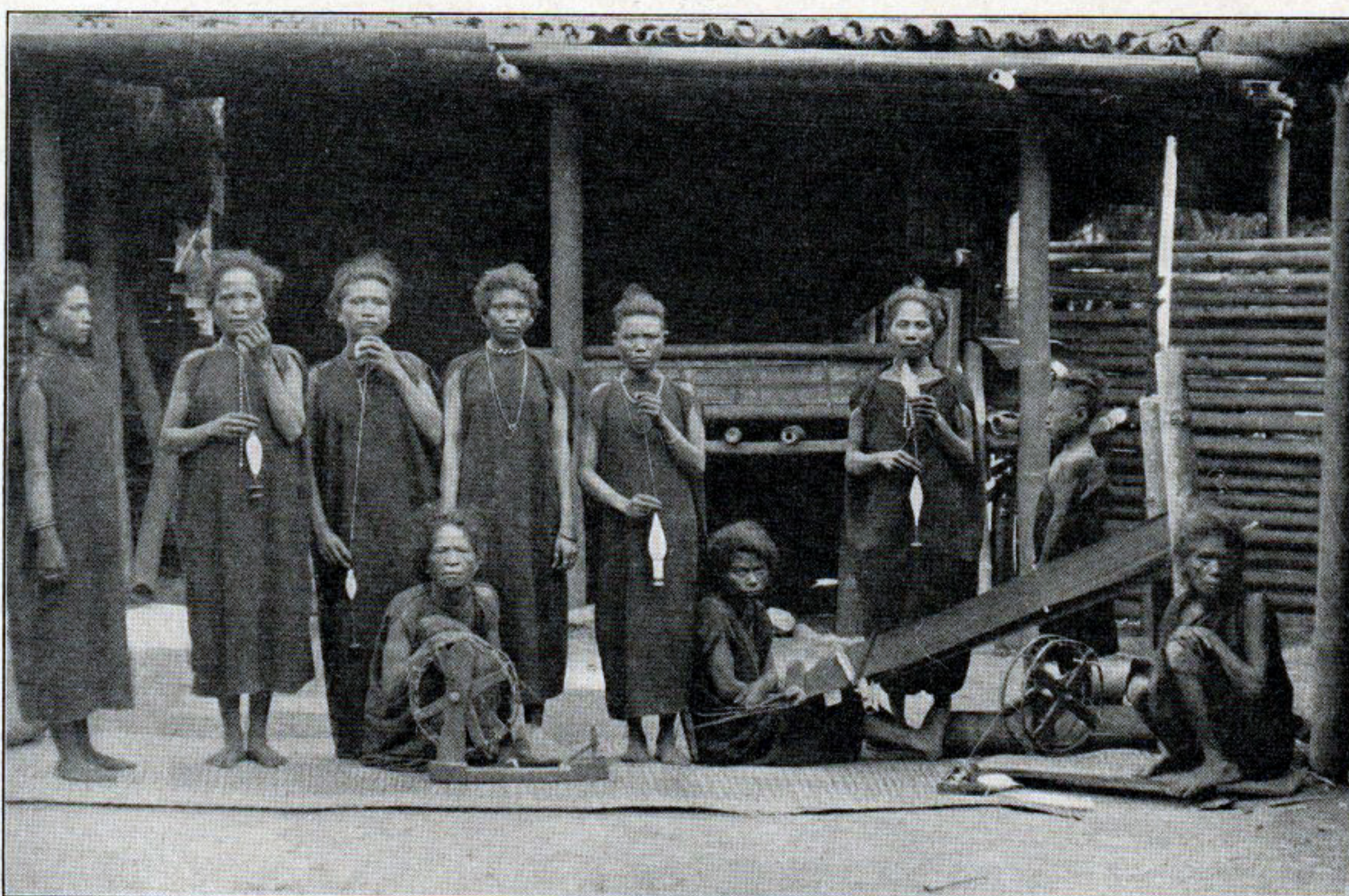
Vlechtwerk voor binnenlandsch gebruik is allerwege een tak van Inlandschen handel geworden. Uit Singaparna (res. Oost-Priangan) wordt bijv. veel vlechtwerk uitgevoerd; uit Borneo veel matten van rotan en biesen (poeroe) enz. In Tangerang en West-Priangan ontwikkelde zich onder Europeesche leiding eene vrij belangrijke uitvoer-industrie van pandan- en bamboe-hoeden.

399. MENGANJAM TOPI PANDAN DI TANGGERANG.

Barang anjaman perboeatan orang² negeri sendiri, banjaklah mendjadi mata perniagaan, seperti dari Singaparna, dari Bornéo, banjaklah barang anjaman dikirimkan kenegeri lain. Begitoepoen di Tangerang banjak diboeat orang topi pandan dan bamboe, setelah diperbaiki oléh orang ahli bangsa Eropa, laloe diperdagangkan kenegeri lain.

400. VROUWEN VAN SIKA (OOST-FLORES), BEZIG DE KATOENVEZELS VAN DE PITTEN TE ZUIVEREN.
400. PEREMPOEAN SIKA (FLORES-TIMOER) SEDANG MEMBERSIHKAN KAPAS.

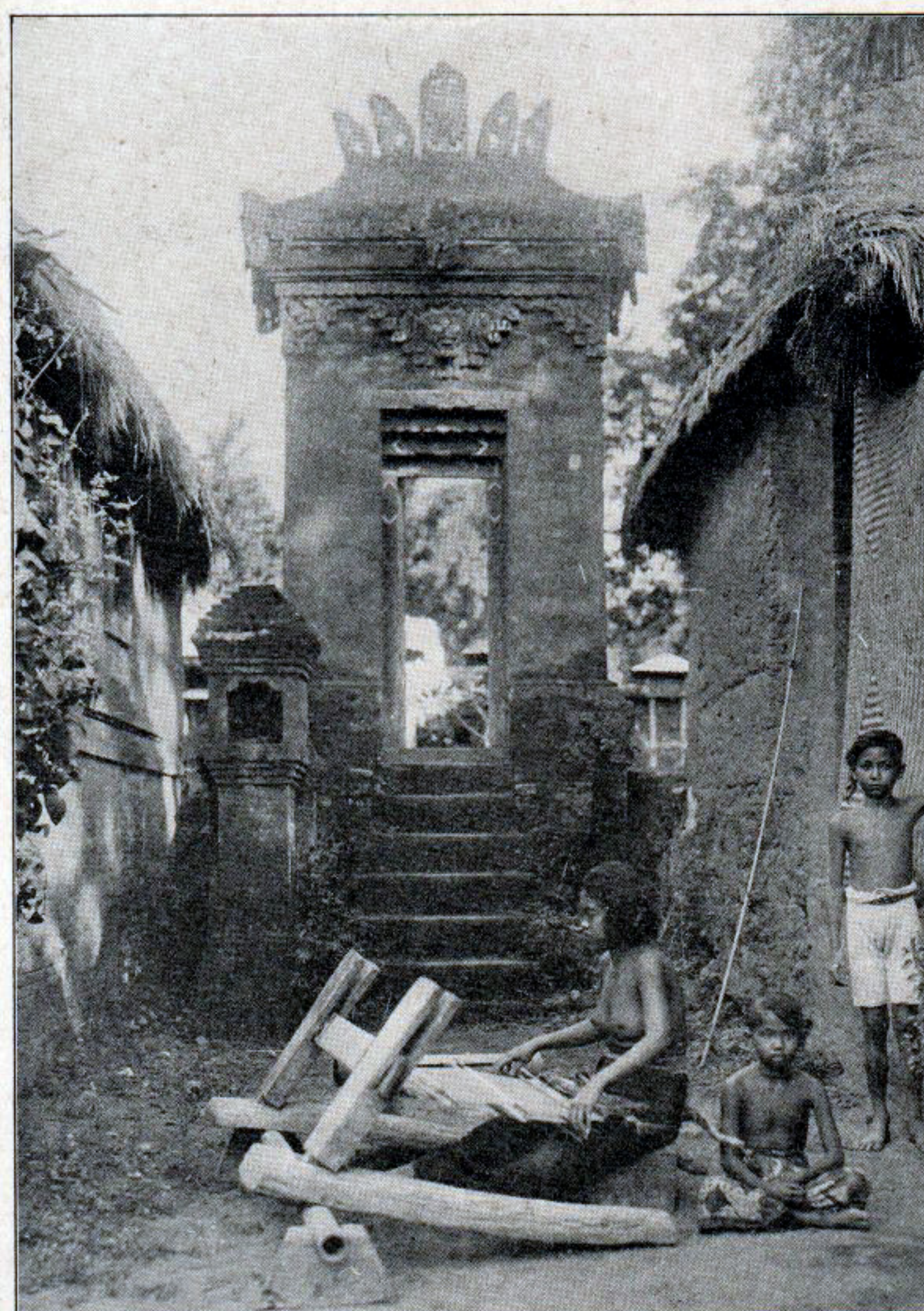
401. VROUWEN VAN NGADA (WEST-FLORES) MET SPINSTAAFJES, SPINNEWIEL EN WEEFTOESTEL.
401. PEREMPOEAN NGADA (FLORES-BARAT) SEDANG MENGGANTIH DAN MENENOEN.

400/401. Uit de vlechtkunst ontstond de weefkunst, die weer meebracht de kunst om uit de katoenvezels de weefdraad te spinnen. Op de Kleine Soenda-eilanden, van Lombok Oostwaarts, is het vervaardigen van gekleurde katoenen kleding, van het planten der katoenplanten af tot het weven der gekleurde draden toe, nog in zijn geheel inheemsch werk. Andere centra van katoenverbouw (de streek van Djapara op Java; het Palembangsche) voeren de katoenvezels bijna alle uit en voeren voor de weverij fabriekmatig bereide garens in. (Zie over katoen en kapoek groep 27).

400/401. Di p.p. Soenda-ketjil pekerdjaan memboeat kain, moelaï kapas sehingga mendjadi pakaian, sekaliannja masih dikerdjakan sendiri. Didaérah Djapara dan di-Palembang masih ada tanaman kapas sedikit, akan tetapi kapas itoe didjoeal kenegeri Tjina.

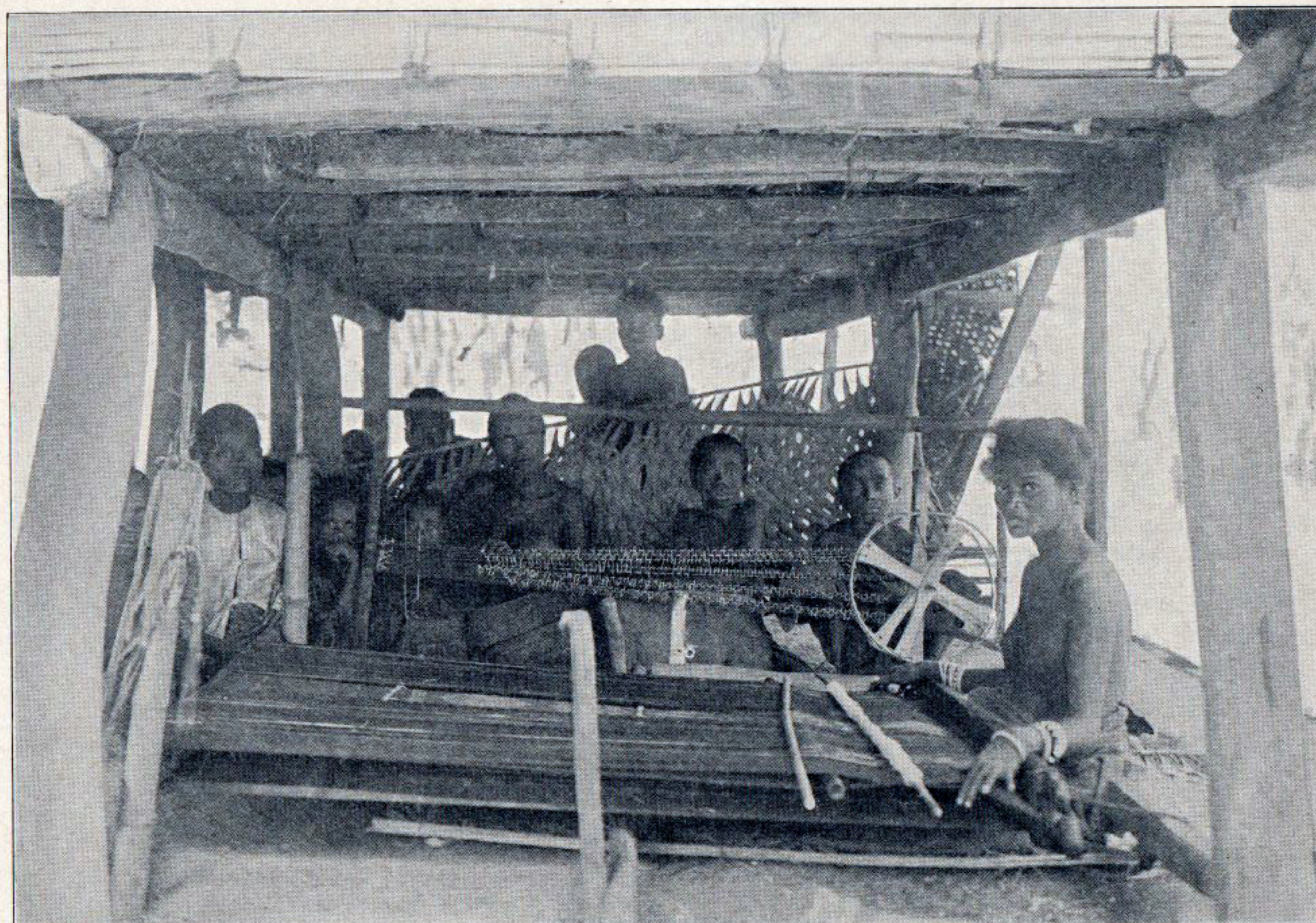

402. WEEFSTER TE LARANTOEKA (OOST-FLORES).
402. TOEKANG TENOEN DI-LARANTOEKA (FLORES-TIMOER).

402/403. In geheel Indië wordt de weefkunst beoefend behalve bij de minst beschaafde volken, terwijl op het dichtbevolkte Java en in andere streken, waar veel geld wordt verdiend, de eigengeweven stoffen plaats maken voor ingevoerde fabrieken uit Japan, Nederland, Engeland en enkele andere landen. Manufacturen vormen het belangrijkste invoerartikel in Ned. Indië.

402/403. Dalam seleroeh Hindia ini, lain daripada bangsa biadab, adalah orang perempoean pandai bertenoen. Akan tetapi dip. Djawa dan beberapa poelau lain jang ramai, makin lama makin [djarang orang bertenoen; biasanja membeli tjita² tenoenan paberik di-Djepang, Nederland dan Inggeris. Djadi sekarang ini serba djenis tenoenan itoe perdagangan jang terbanjak modalnja d.p. segala perdagangan jang masoek ke-Hindia-Nederland.

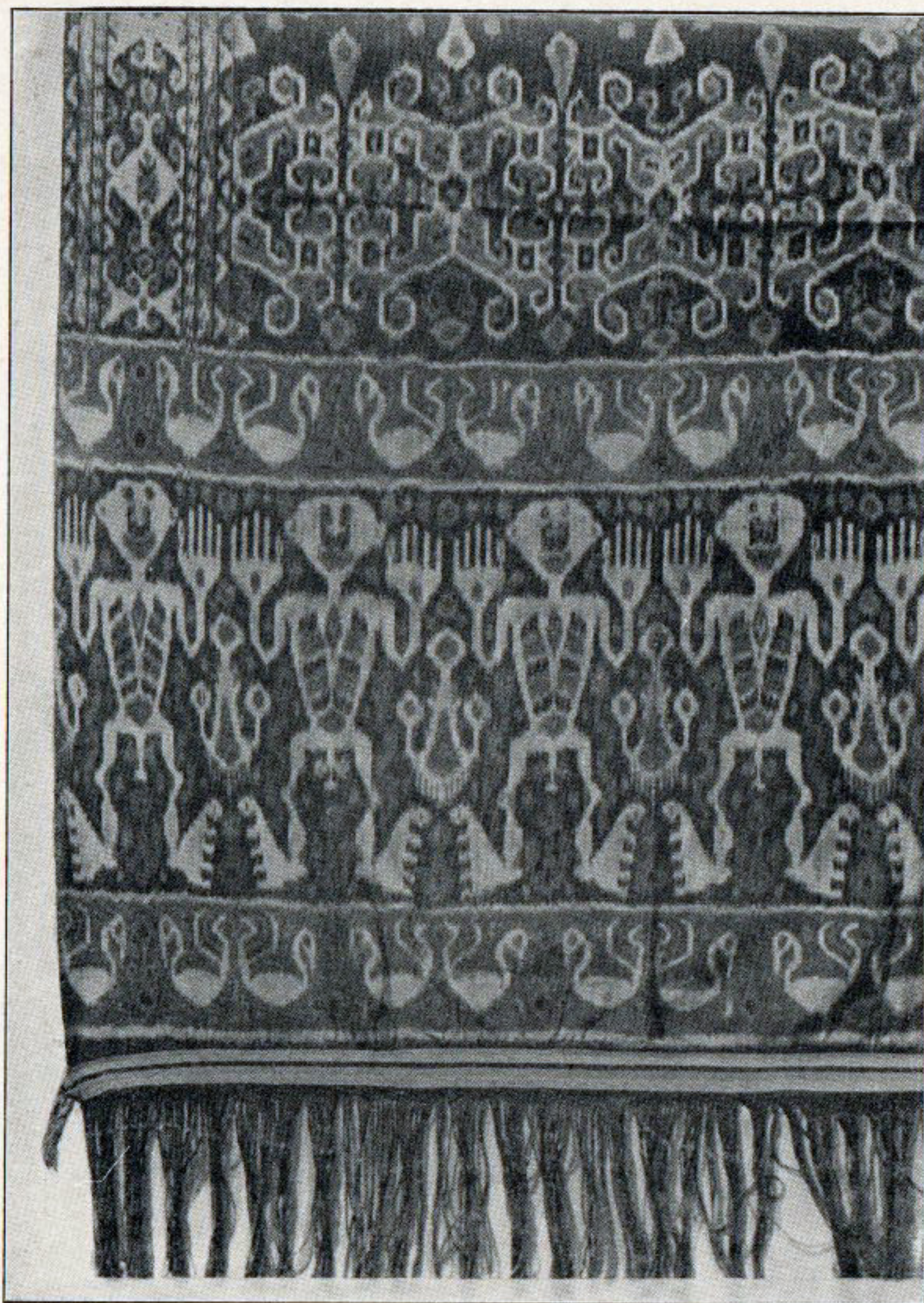

404. VROUWEN VAN MIDDEN-FLORES AAN HET WEVEN EN IKATTEN.

Voor het kleuren van weefsels worden de kleuren niet door drukken op de stof aangebracht, maar of de draden, die nog geweven moeten worden of het geweven doek in de verfpot of verfkuij gestopt. De verf trekt zoodoende in de vezels. Voor het aanbrengen van versieringen weeft men verschillend gekleurde draden, zoodat strepen, ruiten enz. ontstaan, of men past een „uitsparingsprocédé” toe, waardoor de weefdraden gedeeltelijk ongekleurd blijven. Dit is het geval bij het „ikat”, d.i. „ombinden” van de weefdraden op bepaalde afstanden met stevige vezelbundeltjes. De omwonden gedeelten nemen in de kleurkuij dus de kleur niet aan.

404. PEREMPOEAN FLORES-TENGAH SEDANG MENENOEN DAN MENGIKAT.

Akan memboeat boenga²an pada kain tenoenan tiadalah ditjap, sebagai dalam paberik, melainkan ada doea djalannja: 1° benangnja ditjeloep dalam air berwarna, laloe ditenoen mendjadi kain poléng d.s.b.; 2° benangnja atau kainnja ditjeloepkan djoega, akan tetapi sebehagian benang atau kain itoe diikat²ti berdjenis² atau ditoetoepi dengan malam dahoelece, sehingga warna dalam air itoe tidak boléh makan pada tempat jang diikati atau ditoetoepi. Gambar ini menjatakan benang tenoenan itoe diikati berselang²; kalau ditjeloep tempat jang ada ikatan tetap poetih sadja.

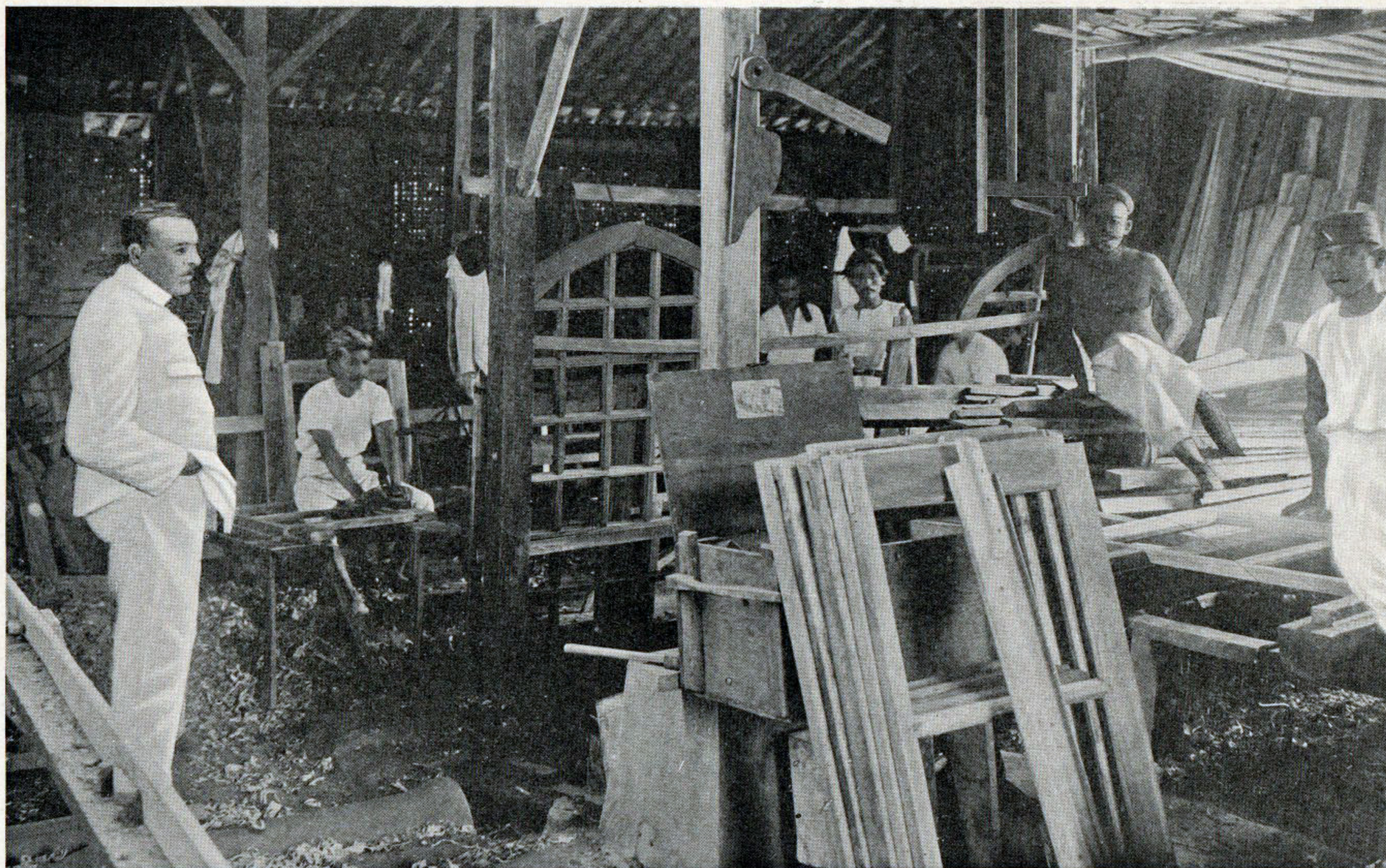
405/406. GEÏKATTE KATOENEN WEEFSELS VAN SOEMBA.

Zulke draden, met de zacht uitlopende witte plekken tusschen het gekleurde uitgespaard, worden op het weeftoestel gespannen als schering. Voor den inslag gebruikt men effen draden en aldus weet de weefster smaakvolle, schoon gekleurde doeken te weven. Die doeken genieten soms zelfs godsdienstige vereering. Op Bali verstaan de vrouwen in enkele dorpen de kunst om ikatan's te weven, waarvan schering en inslag beide zijn geïkat. Op Sumatra, de Kleine Soenda-eil., Celebes, Borneo wordt geïkat, op Java niet (meer).

405/406. KAIN IKATAN TENOENAN SOEMBA.

Benang jang ada poetihnja berselang² itoe diboeat loengsin; pakannja benang rata, tidak berwarna. Habis ditenoen mendjadi kain jang indah-indah seroepe pada gambar ini. Orang dip. Soenda Ketjil itoe masjhoer karena bagoes kain ikatannja. Di Soematera, Bornéo, Selébes orang perempoean pandai memboeat ikatan bagoes djoega, baik daripada benang kapas, baik benang soetera. Dip. Djawa orang tidak mengikat, melainkan membatik.

407. AANMAAK VAN WEEFTOESTELLEN IN DE WERKPLAATS DER AFD. NIJVERHEID VAN HET DEPARTEMENT VAN LANDBOUW, NIJVERHEID EN HANDEL.

Het Gouvernement bevordert en steunt de Inlandsche nijverheid op allerlei wijzen, o. a. ook door het laten aanmaken en goedkoop verkrijgbaar stellen van betere weef-toestellen dan de bevolking van ouds zelve aanmaakte.

407. MEMBOEAT PERKAKAS MENENOEN DIDALAM BANGSAL PERTOE-KANGAN BAHAGIAN NIJVERHEID, DARI DEP. L. H. EN N.

Akan menolong kemadjoean keradjinan ra'iat, maka disoeroeh oléh Goebememén memboeat perkakas menenoen jang lebih sempoerna, tetapi móerah harganja.

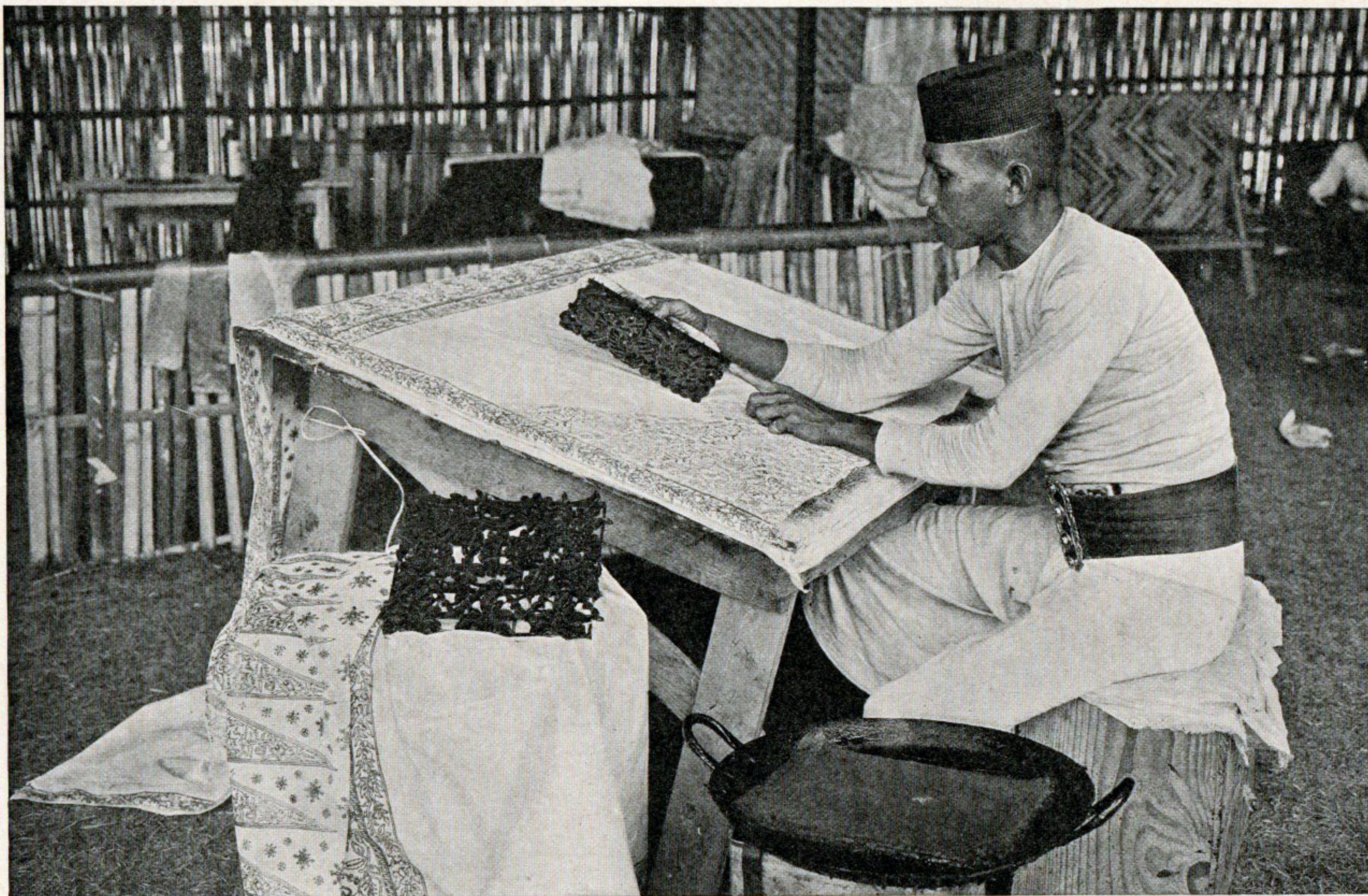

408. GROEP BATIKSTERS OP JAVA.

Op Java alleen worden de doeken in hun geheel in sierlijke patronen gekleurd door een ander uitsparingsprocédé, het batikken. De vooraf geprepareerde doeken worden aan beide zijden beschilderd met een mengsel van hars en was door middel van een napje met een of meer tuitjes aan een handvat (tjanting) en wel alleen op die plekken, die straks in de kleurkuip de verf *niet* mogen aannemen. Voor elke aan te brengen kleur moet deze bewerking geheel of gedeeltelijk worden herhaald.

408. ORANG PEREMPOEAN DIP. DJAWA SEDANG MEMBATIK.

Kain jang akan dibatik itoe dahoeleoe disediakan berdjenis² lakoenja, soepaja aloes, lemboet dan rata. Kemoedian digambari sebelah-menjebelah dengan tjampoeran lilin dan damar, dengan memakai tjanting. Akan tetapi lilin dan damar itoe dilekatkan pada kain pada tempat jang tidak boléh makan warnanja kalau nanti ditjeloep (gambar no. 404, tjara ke-2). Habis ditjeloep dalam nila, laloe lilinnja diboeang pada tempat jang nanti akan makan warna mérah, dan seteroesnja. Penghabisannja lilinnja diboeang semoea dalam air jang mendidih.

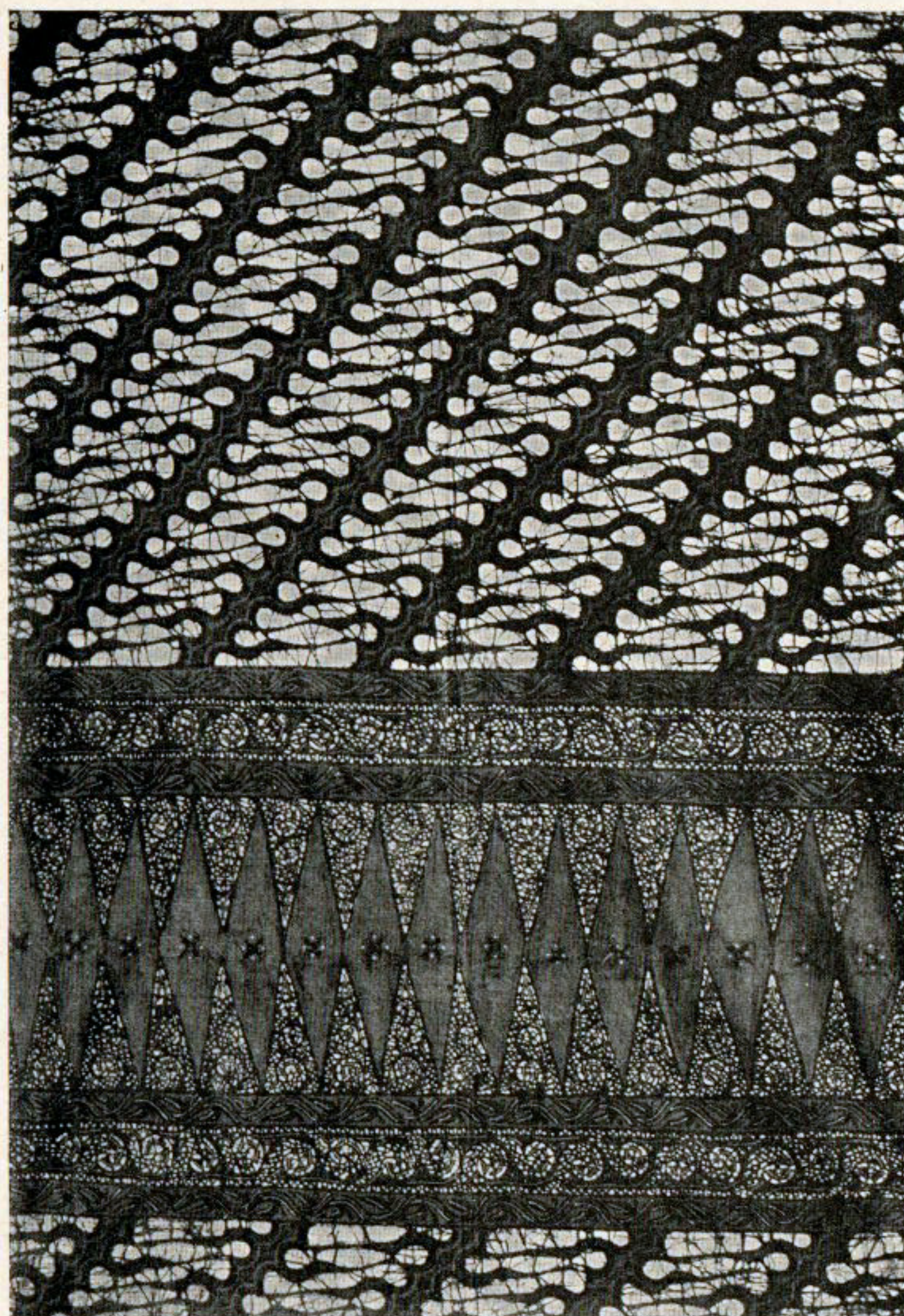

409. BATIK TJAP.

Deze wijze van beteekening met de hand is zeer omslachtig, maar geeft buitengewoon schoone resultaten. Hoewel de kunstvaardige batikster maar weinig verdient wordt een fraaie batik voor menig een te kostbaar. Goedkoopere batiks worden gemaakt door de wasbedekking aan te brengen met koperen stempels (tjap). Het batikbedrijf is de belangrijkste inheemsche nijverheid op Java, hoewel tegenwoordig zowel het katoen als meestal ook de was (zie groep „aardolie”) en dikwijls de verfstoffen zijn ingevoerd.

409. MEMBATIK DENGAN TJAP.

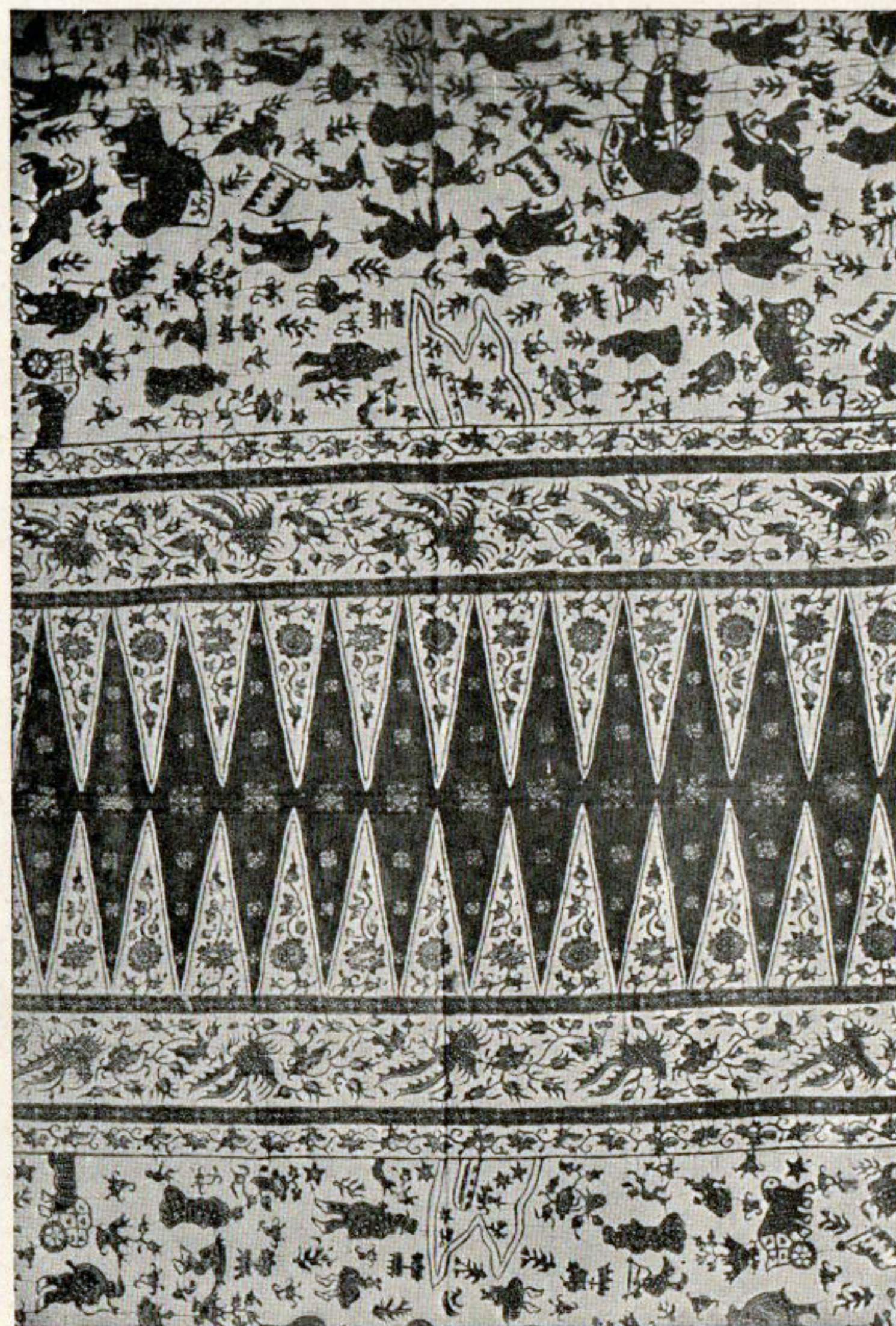
Alangkah bagoesnja batikan tangan! (g. 408, 410, 411). Akan tetapi lambat sekali memboeatnja. Meskipun perempuan yang amat pandai membatik beroleh gaji sedikit saja, malah batikan tangan tidak boleh moerah harganja. Akan mendapat batik moerah, pekerdjaan itoe diringkas, ja'toe lilin dilekatkan pada kain dengan memakai tjap tembaga (batikan tjap). Membatik itoe sampai sekarang ini menjadi kepala sekalian pekerdjaan tangan dip. Djawa. Akan tetapi kain, lilin dan tjat tjeloepan itoe hampir semoea keloearan paberik Éropah.

410. EEN PARANG-ROESAKPATROON BATIK.

410. BATIK „PARANGROESAK” NAMANJA.

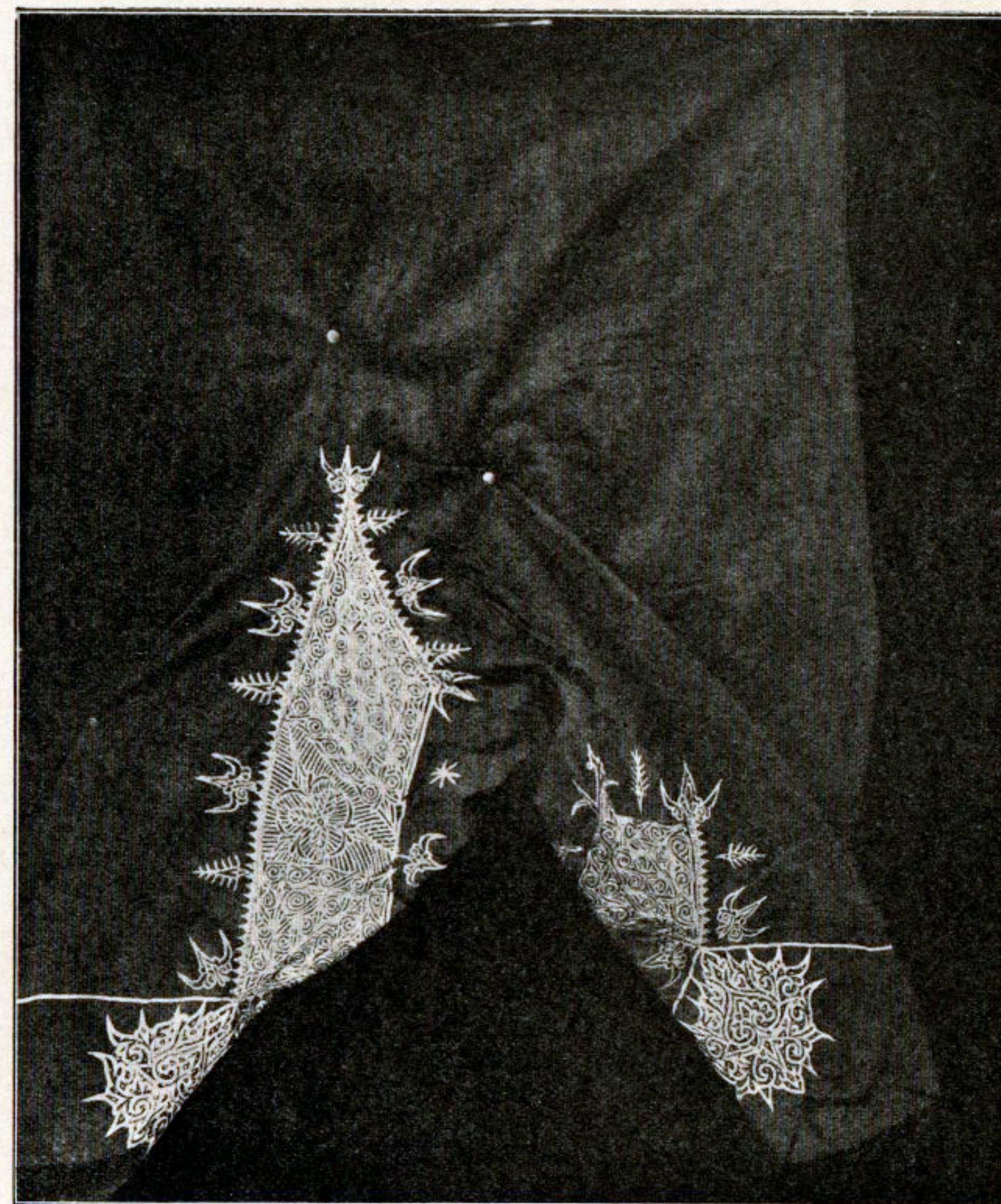
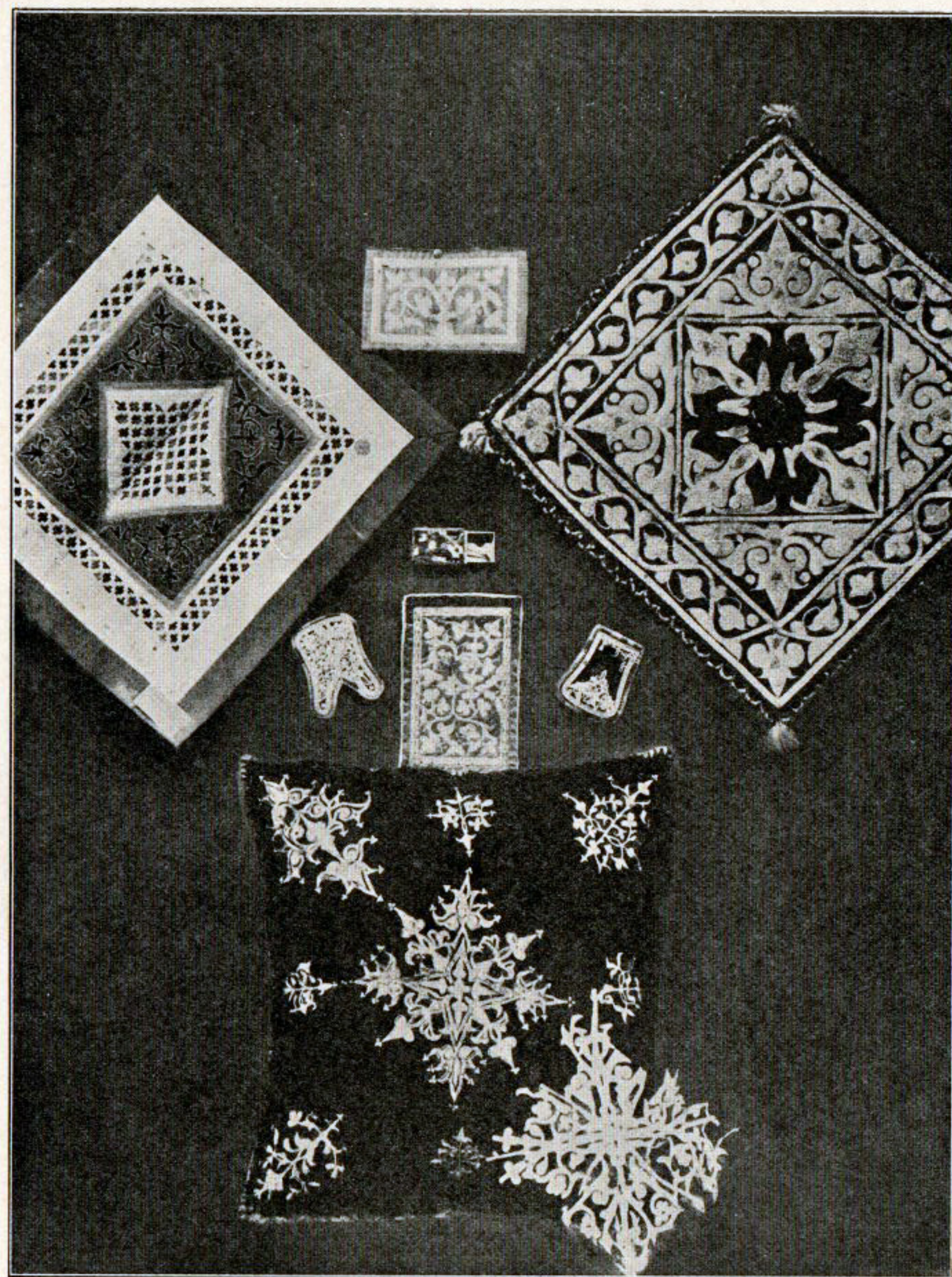
410/411. De aloude batikkunst kent eene menigte patronen, elk met eigen naam en beteekenis. Elke streek, waar de batikkerij als nijverheidstak wordt beoefend, heeft een eigen karakter van batiks (Soerakarta, Jogjakarta, Pekalongan, Toeloengagoeng, Semarang, Lasem, Soerabaja, Grisse, Madoera enz.). De patronen „parang roesak” werden vroeger alleen door aanzienlijken gedragen. Als om de heupen geslagen kleedingstuk heeft de batik een „kapala”: een strook met versierde randen en in het midden de „toempal's”, die elkaar met de punten raken.

411. EEN BATIK MET TEEKENINGEN OP LICHTEN ONDERGROND.

411. BATIK LATAR POETIH NAMANJA.

410/411. Adalah banjak toeladan batikan masing² ada dengan namanja Satoe² negeri tempat orang membatik ada bersifat sendiri: tjara Soerakarta, Jogjakarta, Pekalongan, Toeloengagoeng, Semarang, Soerabaja, Gresik, Madoera, Lasem d.l.l. — Batik parang roesak dahoele kala hanja orang besar jang boléh memakainja. Kain bēbēd, tapih dan saroeng biasa diberi berkepala, tetapi kain pandjang tidak.

412/413. ATJEHSCH BORDUURWERK.

Kunstnaaldwerk is voornamelijk op Sumatra thuis, zoowel het borduren als het kantkloppen en het maken van „trawang”, d. i. het maken van opengewerkte patronen in weefsels door er draden uit te trekken. Atjeh, de Padangsche Bovenlanden, enkele deelen der Bataklanden, Palèmbang zijn middelpunten van deze kunstnijverheid. Het weven van kostbare brokaten uit zijde en gouddraad is hier mede inheemsch. Op Bali versiërt men zijden weefsels en Javaansche batiks vaak met verguldsel (prada).

412/413. BARANG BORDÉR BOEATAN ATJÉH.

Soelam-menjoelam, soedji-menjoedji dan menerawang perempoean Soematra amat pandainja; teroetama di Atjéh, Padang-darat, tanah Batak dan Palèmbang. Menenoen benang emas dan benang soeterapoen pandai poela.

414. BESNEDEN BAMBOEKOKERS VAN CELEBES.

Zeer bedreven zijn vele Inlanders in het maken van snijwerk in bamboe, hertschoorn, ivoor, hout, been en steen. Hierin staan wel de Baliërs vooraan, zooals we reeds uit hun beelden zagen. Van elk gebruiksvoorwerp maakt de Inlander gaarne een kunstwerkje door dit te besnijden. De besneden bamboekokers zijn zeer geschikt voor het opnemen van versiering: de zwarte kleurstof blijft hechten in de insnijdingen en niet op de harde, gladde bast.

414. TABOENG BEROEKIR BOEATAN SELEBES.

Boemipoetera banjak jang pandai mengoekir barang² d.p. boeloeh, tandoek, gading, kajoe, toelang dan batoe. Taboeng rokok dari pada boeloeh biasa beroekir, bekas² koerisan itoe disapoe dengan sematjam tjat hitam, jang tiada dapat lekat pada koelit asal jang tiada terkikis.

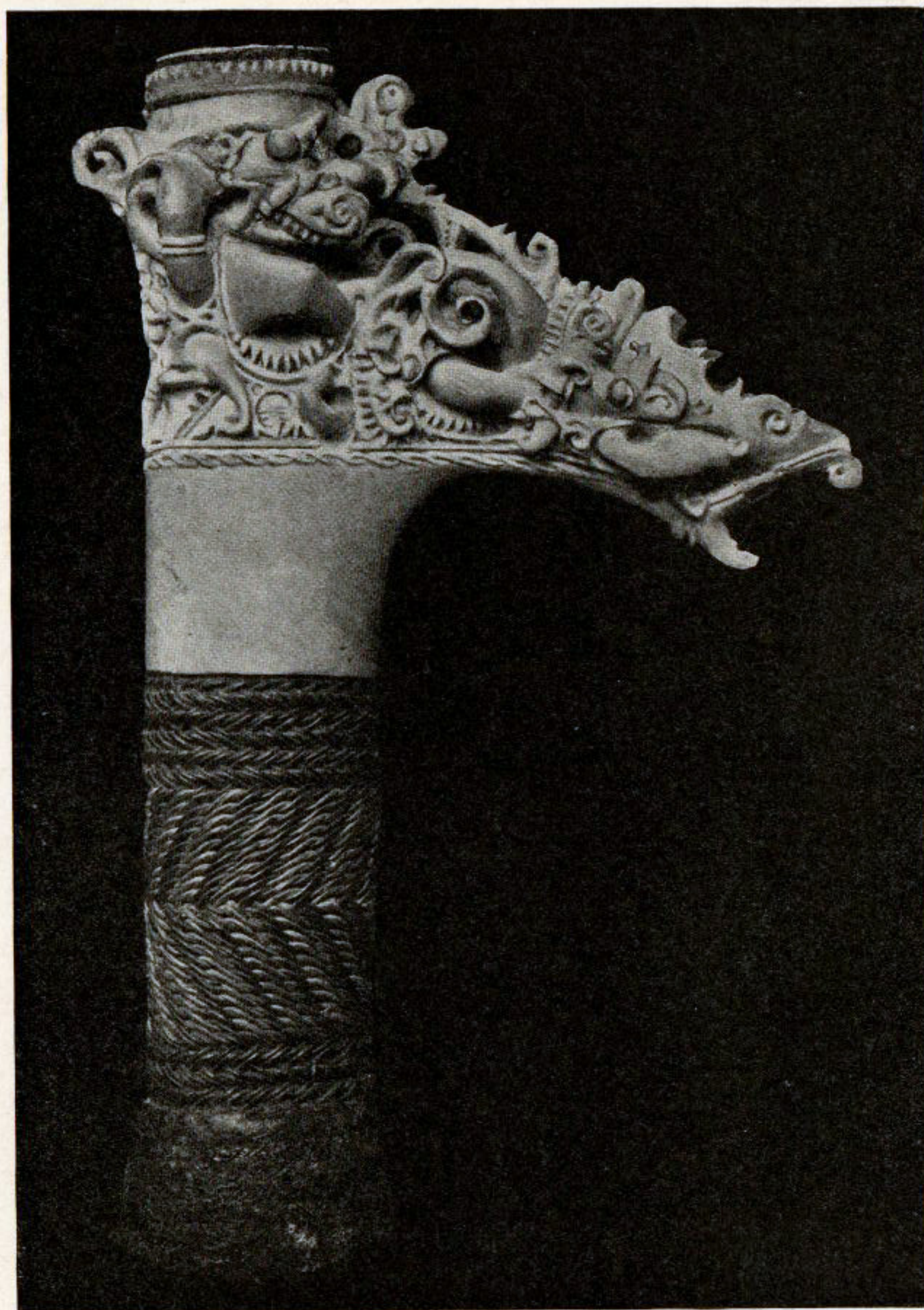

415. BALISCH HOUTSNIJWERK.

De Baliërs vervaardigen veel houtsnijwerk ter versiering van woningen en tempels, zooals godenbeeldjes, gelijk deze Wishnoe op de Garoeda, personen uit de wajang, voorstellingen uit legenden, krishouders, schotten, versiering van deuren, steunbalken, figuren uit het dagelijksch leven e. d. g. Meestal wordt dit houtsnijwerk in felle kleuren gekleurd en verguld.

415. ARTJA KAJOE BOEATAN BALI.

Orang Bali soeka sekali memboeat barang oekiran, oentoeck perhiasan roemah dan roemah-déwanja, seperti: artja déwa Wishnoe naik geroeda (sebagai gambar diatas itoe), orang² terseboet dalam tjeritera wajang dan dongéng², hoeloe keris dan lain sebagainya. Kebanyakan barang² itoe ditjat dan diperada pelbagai warnanja.

416. HERTSHOORNEN ZWAARDGREEP VAN BORNEO.

Bij weinig ontwikkelde stammen, zelfs bij Papoea's, treft men fraaie staaltjes van snijwerk aan. De Dajaks vooral versieren de grepen van hun mandau's door kunstig snijwerk. Ook in bamboe-snijwerk toonen zij veel kunstvaardigheid.

416. HOELOE PEDANG D.P. TANDOEK MENDJANGAN BEROEKIR, DI BORNÉO.

Biarpoen bangsa jang beloem madjoe, sebagai orang Papoea, soeka djoega memboeat oekiran. Teroetama bangsa Dajak, pandai sekali mengoekir hoeloe mandaunja, apa lagi barang² d.p. boeloeh.

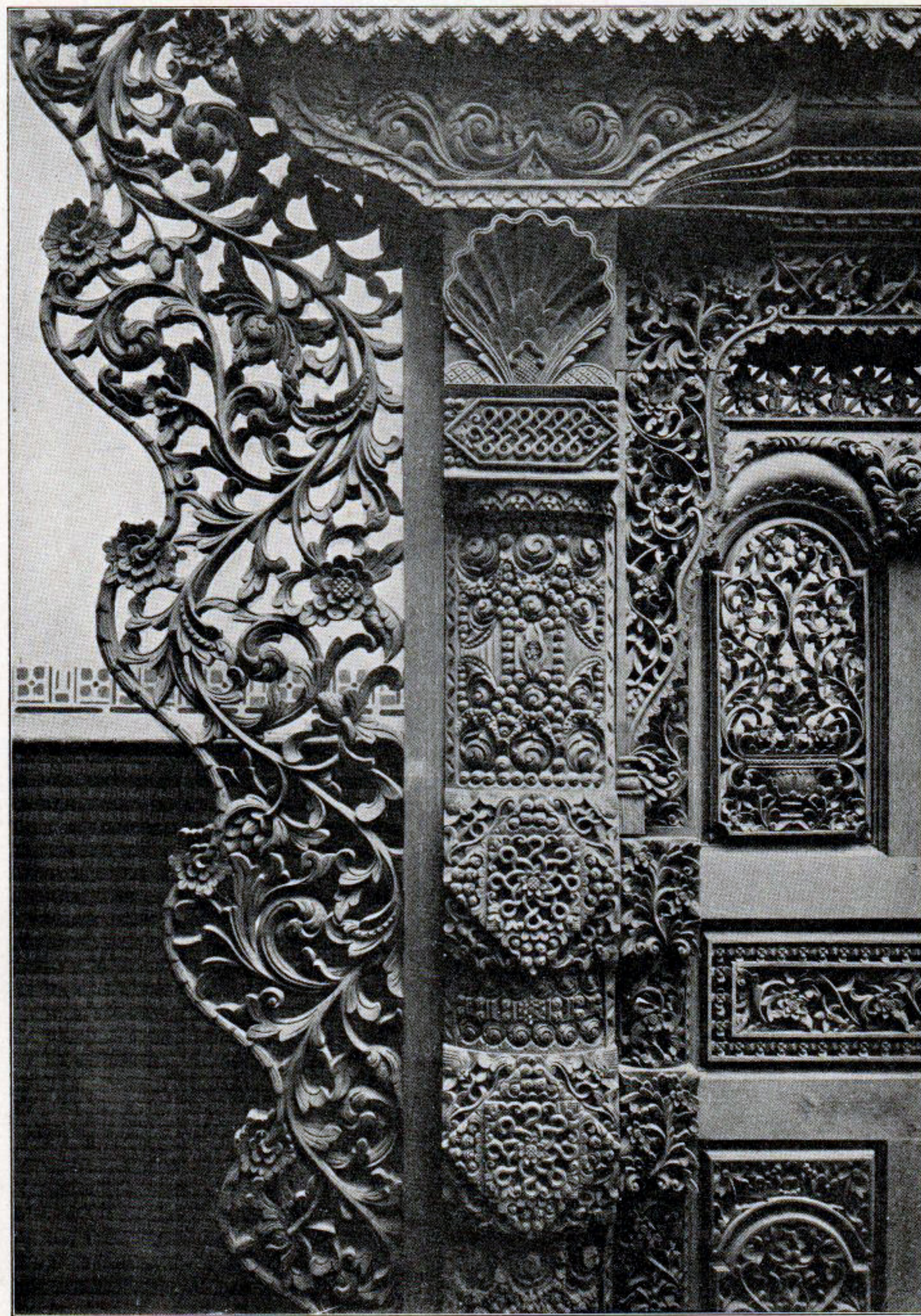

417. HOUTSNIJDERS IN DJAPARA.

Een bepaalde tak van kunstnijverheid voor verkoop over geheel Java en daarbuiten vormt het houtsnijwerk van Djapara uit djati- en sonohout: naaidoozen, sigarenkisten en -kokers, lijsten voor spiegels, kapstokken, meubelen à jour bewerkt en ander versieringswerk.

417. TOEKANG MENGOKIR KAJOE DI DJEPARA.

Barang² oekiran d.p. kajoe djati dan kajoe sana boeatan Djepara mendjadi mata perdagangan kemana-mana, seperti: matjam² kotak, bingkai gambar, sampaian badjoe, sekatan dan sebagainya.

418. EEN DER PILASTERS VAN EEN PANEEL VAN DJAPARA'SCH HOUT-SNIJWERK.

Ook stukken in grooten stijl, zooals kamerschermen en schotten, deuren, wandbetimmering en ander snijwerk voor aanzienlijke woningen wordt in Djapara met groote kunstvaardigheid gemaakt. Dit fragment geeft een denkbeeld van den rijkdom der versiering. Deze nijverheid wordt o. a. bevorderd door de Afdeelingsbank te Djapara, die de houtsnijders met voor-schotten op hun kunstwerken steunt en bemiddeling verleent bij den verkoop in toonzaal en op tentoonstellingen.

418. DINDING PERHIASAN BEROEKIR BOEATAN DJEPARA.

Roemah orang jang mampoe di Djepara kebanjakan beroekir indah². Dalam pasar² tahoenan kerap kali dipertoendjoekkan barang² oekiran Djepara.

419. HET UITSLAAN DER VORMEN.
419. PEREMPOEAN BATAK-KARO SEDANG MEMBOEAT
BARANG² TEMBIKAR.

420. HET VORMEN DER POTTEN.
420. MEMBOEAT PERIOEK.

421. HET PLAATSEN DER POTTEN VOOR HET BAKKEN.
421. PERIOEK² DIATOER AKAN DIBAKAR.

422. HET BAKKEN DER POTTEN.
422. MEMASANG API PEMBAKAR PERIOEK.

419/422. POTTENBAKKERIJ DOOR KARO-BATAKSCHÉ VROUWEN.
Behalve bij de minst ontwikkelde stammen, die hun spijzen roosteren of koken in de „Papoea'sche oven" (tusschen gloeiende steenen) of in bamboe (wat evenwel voor bepaalde spijzen ook bij meer ontwikkelden nog wel geschiedt) verstaat men overal in Ned. Indië de kunst van het pottenbakken. In enkele streken van Java en Sumatra, op Bali, hier en daar op Celebes en enkele andere eilanden maakt men zelfs zeer fraai aardewerk, dat echter niet wordt geglazuurd.

419/422. Orang² ditanah Hindia ini banjak jang tahoe memboeat perioek belanga oentoek memasak makanan. Setengahnja ada jang baik djoega boeatannja, soenggoehpoen tiada dipaloet glazuur. Orang Papoea beloem pandai memboeat perioek; makanannja dimasak diantara batoe jang panas mérah; ada bangsa jang memasak makanan dalam taboeng boeloeh.

423. KOPEREN GIETWERK VAN JAVA.
EEN KWISPEDOOR.

423. TEMPAT LOEDAH D.P. LOJANG TERTOEOANG.

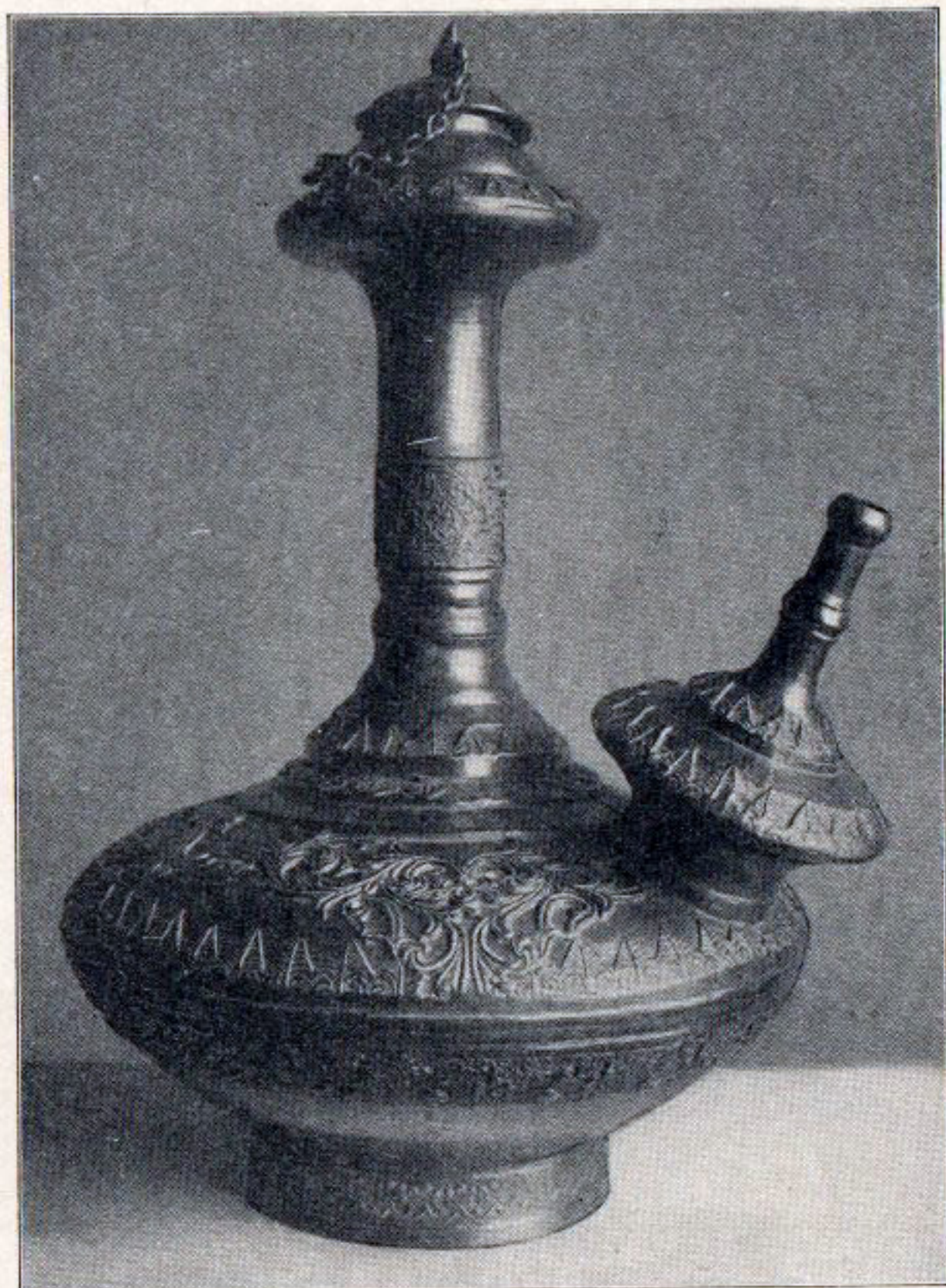
423/424. Het gieten van geelkoper is op Java vooral in de Vorstenlanden en in Soerabaja van belang. De vorm van het te maken voorwerp wordt eerst gemaakt van een hard wasmengsel om een kern van klei en deze wasvorm voorzichtig in klei ingesloten. Door een gaatje in dit leemomhulsel giet men het mengsel van koper en tin, de was smelt en loopt door een ander gaatje weg, zoodat de ontstane opening zich vult met het geelkoper. Na afkoeling neemt men het leem weg en het voorwerp blijft over.

424. KOPEREN GIETWERK VAN JAVA. EEN SIRIHSTEL.

424. TEMPAT SIRIH SELINGKAP D.P. LOJANG.

423/424. Jang banjak orang menoeang lojang jaïtoe di Jogja, Solo dan Soerabaja. Tjontoh tokoh barang jang dikehendaki diboeat d.p. lilin, laloe dipaloet baik² dengan tanah liat. Oléh panas api meléléhlah lilin itoe keloeat; tempat itoe sekarang kosong; disitoe ditoeangkan lojang (tjampoeran timah dan tembaga). Setelah dingin tanah pemaloetnja dipetjahkan, maka terdapatlah barang lojang jang seroepe dengan lilin jang tahadi.

425. GEELKOPEREN KĒNDI UIT DE PADANGSCHE BOVENLANDEN.

425. KENDI LOJANG BOEATAN PADANG-DARAT.

426. GEELKOPEREN KOFFERTJE UIT DE PADANGSCHE BOVENLANDEN.

426. KOTAK LOJANG DARI PADANG-DARAT.

425/426. Het gegoten voorwerp ziet er dan nog onoogelijk en ruw uit. Het gaat dan naar een koperwerker in een of ander dorp, die met zijn eenvoudige werktuigjes de stukken bijwerkt en fraai ciseleert, en ze zoo noodig aaneensoldeert. In de Padangsche Bovenlanden en in Atjeh wordt ook veel koper gegoten (sirihstellen, lampen, vruchtenschalen, schotels en ander huisraad). Ook het bewerken en uitslaan van koperen platen is daar van belang. Te Negara op Borneo wordt veel koperblik verwerkt tot bloempothouders en andere huishoudelijke voorwerpen. Ook roodkoper wordt op Java en Sumatra tot huisraad geslagen.

425/426. Barang² lojang jang baroe ditoeang itoe masih kasar, sebab itoe laloe diserahkan kepada toekang lain, akan diperhaloes dan dihias dengan oekir-oekiran; manakala perloe dihoeboengkan dan disoldér. Di Padang-darat dan di Atjéh banjak toekang lojang; di Negara (Bornéo) diperboeat barang berdjenis dari pada koeningan jang disoldér; itoelah boekan toeangan.

427. EEN GONG-SMEDERIJ.

De kunst van het maken van bronzen en geelkoperen muziekinstrumenten wordt voornamelijk in Semarang beoefend. Ook in Soerabaja en Jogjakarta werden beroemde bronzen instrumenten van het Javaansche orkest door bekwame vaklieden vervaardigd. In Grisse worden van ouds eveneens bronzen en koperen instrumenten gemaakt.

427. ORANG MENEMPA GONG.

Tempat orang menempa gamelan d.p. lojang dan gangsa jaïtoe di Semarang dan Grisse. Di Soerabaja, Solo dan Jogja masjhoer boeatannja gamelan d.p. gangsa.

428.

429.

430.

428. GEGOLFDE KERIS, MET PAMOR BESMEED EN HARDHOUTEN GEVEST; 429. KRISSCHEEDE (GANDAR) MET VERSIERD GEELKOPEREN OVERTREK (PENDOK) EN WARONGKÂ VAN PÊLET-HOUT; 430. KRISLEMMET, MET PAMOR BESMEED.

428/430. Een bijzondere tak van kunstnijverheid in N. I. is die der steek- en stootwapens van allerlei aard. De keris, het nationale sierwapen van Javanen, Baliërs en andere volken, neemt onder de staatswapens de eerste plaats in en is soms buitengewoon kostbaar. Talloos zijn de vormen en variaties der onderdeelen. Het pamor, in het staal gesmeed, is nikkel of meteorijzer. Aan no. 428 en 430 ziet men de verbrede, in een punt uitlopende basis van het lemmet (de gondjâ), een afzonderlijk stuk, aan het lemmet vastgesmeed. Het zwart gevlekte hout van de warongkâ, waarin de gondjâ rust, heet pèlèt en is soms zeer kostbaar.

428. KERIS BERKÉLOK, BERPAMOER DAN BERHOELOE KAJOE; 429. SAROENG KERIS: WARANGKANJA D.P. KAJOE PILIHAN; GANDARNJA BERPENDOEK; PENDOEKNJA D.P. KOENINGAN BEROEKIR; 430. KERIS NAGA BERPAMOER.

428/430. Orang² ditanah Hindia pandai benar memboeat sendjata penoesoek. Teroetama keris, sendjata kebangsaan oentoek bangsa Djawa dan Bali sebag., tiada pernah ketinggalan dalam pakaian kebesaran; kadang² dihiasi dengan emas dan intan jang mahal². Keris itoe ditimpa d.p. badja dan pamoer (nikel atau besi bintang). Pada pangkalnja bergandja, jang tiada mendjadi satoe dengan kerisnja. Warangka d.p. kajoe jang berboenga-boenga hitam (pèlèt), kadang² amat mahal harganja.

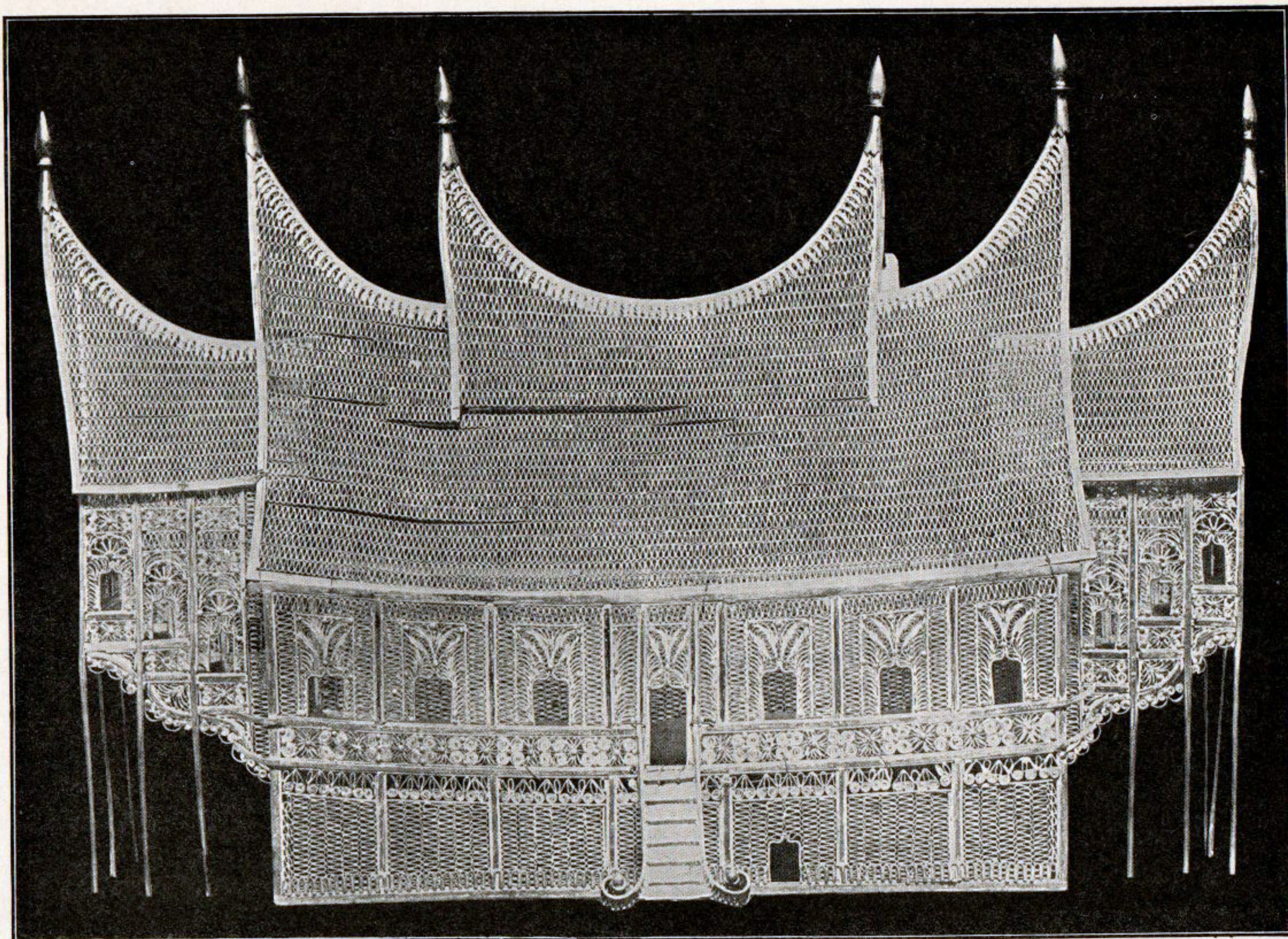

431. DEELLEN VAN SIERWAPENS.

3 en 4 zijn fraaie gondjâ's van krissen; 6 een krisgevest in den vorm van een met diamanten versierd gouden beeldje; 1 en 11 zijn staatsielansen, 1 met pamor, 11 met een rug (ada) op het midden; 1a is de scheede voor de lanspunt van 1; 2, 5, 7, 8, 9 en 10 zijn vormen van staatsielansen, ontleend aan oude vormen en zinnebeelden; 9a is de lanspunt, bevestigd in den vogelsnavel van 9; 10a toont de wijze van bevestiging, 10b de scheede van den drietand van de lans 10.

431. BEBERAPA PERHIASAN PADA KERIS DAN TOMBAK.

3 dan 4 gandja keris jang indah² perhiasannja; 6 hoeloe keris beroepakan déwa, daripada mas, berhiaskan intan; 1 mata tombak berpamor; 11 mata tombak dengan „ada” ditengah; 1a saroeng tombak 1; 10b saroeng tombak 10; 2, 8 dan 9 tombak beroepakan boeroeng; 5 dan 7 tombak kebesaran jang lain poela bangoennja; 9a itoe mata tombak 9; 10a menoendjoekkan bagaimana mata tombak 10 dipasang.

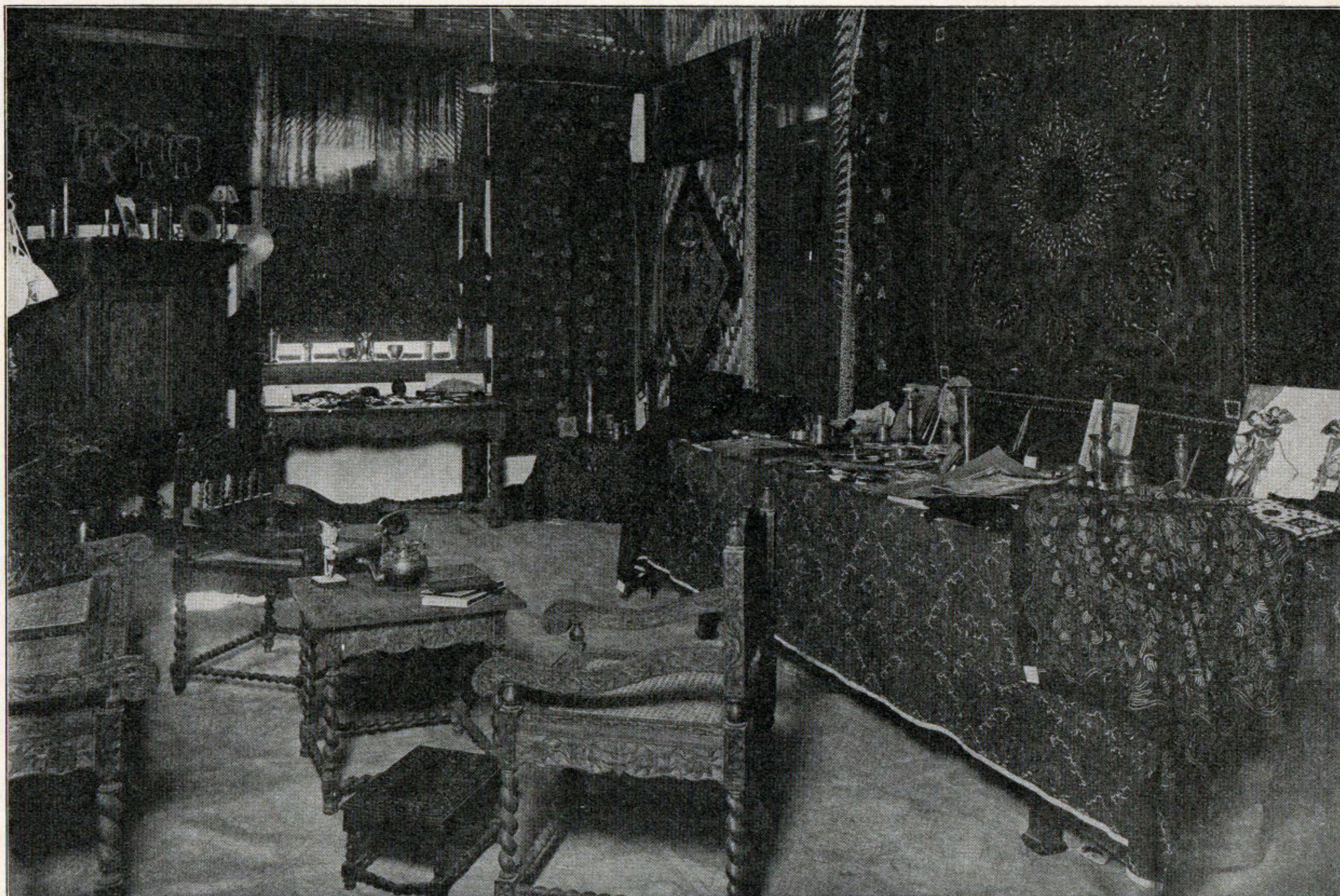

432. FILIGRAIN, VOORSTELLEND EEN MINANGKABAUSCHE WONING.

Het versieren en vervaardigen van voorwerpen uit gevlochten zilverdraad is een industrie, die voornamelijk in Padang en de Padangsche Bovenlanden zetelt.

432. TIROEAN ROEMAH ORANG MINANGKABAU, DARA PADA KAWAT PÉRAK.

Tiroean roemah itoe diperboeat dari pada kawat pérak oléh toekang emas di Soematera pantai-barat.

433. INZENDING VAN „KUNSTARBEID“ UIT JOGJAKARTA OP DE JAARBEURS TE BANDOENG.

De inheemsche kunstnijverheid, die zooveel schoons voortbrengt, heeft een zwaren strijd 'te voeren tegen het gevaar van het bederven der smaak onder invloed van Europeesche artikelen, en tegen de concurrentie van in massa vervaardigde fabrieksartikelen, die goedkoper kunnen zijn dan zuivere handenkunst, al stelt deze ook nog zoo bescheiden eischen. De Inlandsche nijverheid wordt ook ernstig bestudeerd en gesteund door Europeanen en door de Regeering. Zelfs in Nederland is een winkel voor Inlandsche kunstvoorwerpen (Boeatan, Den Haag).

433. PERTOENDJOEKAN BOEAH PERBOEATAN SENI DARI JOGJA DALAM PASAR TAHOENAN DI BANDOENG.

Barang² boeatan dan modél orang asali, jang amat indah² itoe, agaknja akan terdesak oléh barang² keloearan paberik dari tanah Éropa atau Djepang, sebab barang Éropah itoe moerah, boekan boeatan tangan, melainkan boeatannja berbanjak² sekali. Pekerdjaan boeatan tangan priboemi itoe seboléh²nja ditoeloengi dan diperlindoengi oléh orang Éropah dan Goebnemèn.